



20.02.2017

Stj/2

## § 176

### V 1.3.2017, Valtuutettujen Anna Vuorjoen ja Mari Holopaisen aloite varhaiskasvatuksen psykologitoiminnan käynnistämiseksi

HEL 2016-009634 T 00 00 03

#### Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettujen Anna Vuorjoen ja Mari Holopaisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

#### Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja  
Ritva Viljanen

#### Lisätiedot

Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048  
annikki.thoden(a)hel.fi

#### Liitteet

1 Valtuutettujen Anna Vuorjoki ja Mari Holopainen aloite

#### Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

#### Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

#### Esittelijän perustelut

Valtuutetut Anna Vuorjoki ja Mari Holopainen sekä 28 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan varhaiskasvatuksen psykologitoiminnan käynnistämisen selvittämistä.

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 22 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua, kahdeksan kuukauden kuluessa aloitteen jättämisestä.

Kaupunginhallitus viittaa saamiinsa lausuntoihin ja pitää tärkeänä, että varhaiskasvatuksen piirissä olevat lapset ja perheet saavat riittävästi ja oikea-aikaisesti psykologipalveluja sekä varhaiskasvatuksen henkilökunta konsultointipalveluja. Tällä hetkellä varhaiskasvatusvirasto ja opetusviraston ruotsinkielinen päivähoito- ja koulutuslinaja saavat psykologipalvelut lastenneuvoloista ja perheneuvoloista. Tämän lisäksi osa



20.02.2017

Stj/2

psykologipalveluista toteutetaan esiopetuksessa oleville lapsille esiopetuksen oppilashuoltona.

Sosiaali- ja terveystieteiden neuvolan ja perheneuvolan psykologeilla on toimivat yhteistyörakenteet ja selkeä työnjako varhaiskasvatuksen toimijoiden kanssa. Kaupunginhallitus pitää tärkeänä, että yhteistyörakenteet ja riittävät psykologikonsultaatiot ja -palvelut turvataan myös jatkossa.

Varhaiskasvatuksen hoito- ja kasvatushenkilökunta vastaa lapsiryhmän ja yksittäisen lapsen hyvinvoinnista ja puuttumisesta ennalta ehkäisevästi kiusaamiseen ja muihin hyvinvointia vaarantaviin tekijöihin. Tehtävänä on edistää ryhmäytymistä, yhteisöllisyyttä, toisten kunnioittamista ja arvostamista sekä sosiaalisia- ja kaveritaitoja. Lapsen hyvinvointi, kiusaamisen ennaltaehkäisy ja mm. yhteisöllinen esiopetuksen oppilashuoltotyö ovat varhaiskasvatuksen hoito- ja kasvatushenkilökunnan tärkeimpiä tehtäviä ja vastuita.

Yksittäisen lapsen asioita käsitellään yksilökohtaisessa oppilashuollon monialaisessa asiantuntijaryhmässä. Ryhmä kokoontuu tarvittaessa tapauskohtaisesti lapsen oppilashuollollisen, yksilöllisen tuen tarpeen selvittämiseksi.

Neuvolan ja perheneuvolan psykologit tekevät tiivistä yhteistyötä varhaiskasvatuksen henkilökunnan kanssa. Varhaiskasvatuksen työntekijöillä on mahdollisuus konsultoida sekä neuvolan että perheneuvolan psykologeja päivittäin tarjottavana puhelinkonsultaationa. Lisäksi neuvolapsykologit jalkautuvat tarvittaessa päiväkotiin lapsen tutkimuksen jälkeen ja ohjaavat henkilökuntaa tukitoimien suunnittelussa ja toteuttamisessa sekä osallistuvat alueellisiin oppilashuoltoryhmän kokouksiin.

Varhaiskasvatuksessa on yhteensä 17 kiertävää erityislastentarhanopettajaa, jotka konsultoivat aktiivisesti neuvolapsykologeja ja tekevät tiivistä yhteistyötä lapsen tukemiseen liittyvissä asioissa. Kiertävälle erityislastentarhanopettajalle kuuluu hoidon, kasvatuksen ja opetuksen kokonaisuutta koskeva havainnointi, konsultointi ja ohjaus. Lisäksi kiertävä erityislastentarhanopettaja osallistuu varhaiskasvatuksen suunnitteluun, toteuttamiseen ja kehittämiseen varhaiskasvatussuunnitelman sekä lasten kehitystason ja tarpeiden mukaisesti.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja  
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048  
annikki.thoden(a)hel.fi



20.02.2017

Stj/2

## Liitteet

1 Valtuutettujen Anna Vuorjoki ja Mari Holopainen aloite

## Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

## Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 13.02.2017 § 147

HEL 2016-009634 T 00 00 03

### Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

### Käsittely

13.02.2017 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Silvia Modigin ehdotuksesta.

### Esittelijä

va. apulaiskaupunginjohtaja  
Pia Panhelainen

### Lisätiedot

Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048  
annikki.thoden(a)hel.fi

Opetuslautakunta 24.01.2017 § 9

HEL 2016-009634 T 00 00 03

## Lausunto

Opetuslautakunta antoi valtuutettu Vuorjoen ym. aloitteesta varhaiskasvatuksen psykologitoiminnan käynnistämiseksi seuraavan lausunnon:

Lausunto on yhteneväinen varhaiskasvatuslautakunnan lausunnon kanssa.

Opetuslautakunta pitää tärkeänä, että varhaiskasvatus saa edelleen riittävästi ja oikea-aikaisesti psykologin palveluja kaikille varhaiskasvatuksessa oleville lapsille ja perheille, sekä konsultointipalveluja varhaiskasvatuksen henkilökunnalle. Tällä hetkellä opetusviraston ruotsinkieli-



sellä päivähoito- ja koulutuslinjalla saadaan psykologipalveluja lastenneuvoloista ja perheneuvoloista varhaiskasvatuksen osalta ja esiopetuksen oppilashuollossa käytetään koulupsykologipalveluja.

Opetuslautakunta yhtyy varhaiskasvatustalouden lausuntoon koskien palvelujen saatavuuden tärkeyttä Helsingin kaupungin johtamisuu- distuksen ja valtakunnan sote-uudistuksen myötä. Varhaiskasvatuk- selle on turvattava moninaiset, riittävät ja asiakaslähtöiset psykologipal- velut niin maakunta- kuin kuntatasolla ja uudistusten jälkeen myös ruot- sinkielisille perheille.

Hyvinvoinnin edistäminen ja ongelmien ennaltaehkäisy ovat varhais- kasvatushenkilöstön tehtävä, johon tulee tarvittaessa saada psykologin konsultointia. Opetuslautakunta yhtyy varhaiskasvatustalouden lau- suntoon koskien tämän palvelun turvaamista.

Opetusviraston ruotsinkielisellä päivähoito- ja koulutuslinjalla on yh- teensä 3 kiertävää erityislastentarhanopettajaa, jotka konsultoivat var- haiskasvatuksen henkilöstöä ja ovat kiinteässä yhteistyössä lapsen tu- kemiseen liittyvissä asioissa. Kiertävän erityislastentarhanopettajan työnkuva on yhteneväinen sekä suomenkielisessä että ruotsinkielises- sä varhaiskasvatuksessa. Asiakaslähtöisen ja osuvan varhaiskasvatuk- sen psykologipalvelukokonaisuuden toteutuminen edellyttää sosiaali- ja terveystalouden psykologipalvelujen ja esiopetuksen yksilökohtaisen oppilashuollon psykologipalvelujen sujuvaa synkronointia ja riittävää kokonaisresursointia. Ruotsinkielisellä puolella toimii tällä hetkellä 1 neuvolapsykologi ja perheneuvolassa toimii 2 psykologia. Yksittäisten lasten tutkimus- ja hoitoprosessit ovat psykologien erityisosaamista, jo- ta tarvitaan varhaiskasvatuksen monialaisessa yhteistyössä. Sen riittä- vä määrä tulee tulevaisuudessa turvata.

Opetuslautakunta pitää tärkeänä, että myös ruotsinkielisille lapsiper- heille taataan kaupungissa riittävät psykologipalvelut.

Tällä hetkellä opetusviraston ruotsinkielisellä päivähoito- ja koulutuslin- jalla työskentelee viisi psykologia, jotka palvelevat ruotsinkielistä esi- ja perusopetusta. Vastaavanlainen palvelu varhaiskasvatuksen piirissä oleville lapsille tukisi lapsen kokonaisvaltaista kehitystä sekä edesaut- taisi lapsen siirtymävaiheita. Psykologipalveluiden organisointi esi- ja perusopetuksen tapaan tukisi myös eheää oppimisen polkua. Opetusvi- raston nykyisessä talousarviossa ei ole varattu määrärahaa varhais- kasvatuksen psykologipalvelua varten.

Opetuslautakunta pitää tärkeänä, että Helsingissä selvitetään psykolo- gien hallinnollinen sijainti.

## Käsittely



20.02.2017

Stj/2

24.01.2017 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä muutti lausuntoehdotuksensa toiseksi viimeistä kappaletta ("Opetuslautakunta pitää tärkeänä,...") poistamalla siitä sen jälkimmäisen virkkeen ("Opetusviraston talousarviossa ei...") ja lisäämällä sen jälkeen uudeksi kappaleeksi seuraavaa:

"Tällä hetkellä opetusviraston ruotsinkielisellä päivähoito- ja koulutuslinjalla työskentelee viisi psykologia, jotka palvelevat ruotsinkielistä esi- ja perusopetusta. Vastaavanlainen palvelu varhaiskasvatuksen piirissä oleville lapsille tukisi lapsen kokonaisvaltaista kehitystä sekä edesauttaisi lapsen siirtymävaiheita. Psykologipalveluiden organisointi esi- ja perusopetuksen tapaan tukisi myös eheää oppimisen polkua. Opetusviraston nykyisessä talousarviossa ei ole varattu määrärahaa varhaiskasvatuksen psykologipalvelua varten."

Jäsen Korkkula teki vastaehdotuksen, että lausuntoehdotuksen loppuun lisätään seuraavaa:

"Opetuslautakunta suhtautuu myönteisesti ajatukseen, että yhteisöllisen oppilashuollon ajatusta laajennettaisiin perusopetuksesta varhaiskasvatukseen ja että psykologiresurssia olisi nykyisten rakenteiden puitteissa mahdollista osoittaa yhteisöllisen työn tekemiseen päiväko-deissa. Opetuslautakunta toivoo, että tulevalla valtuustokaudella selvitetään mahdollisuutta lisätä budjettiin resursseja tämän tavoitteen toteuttamiseksi käytännössä."

Ehdotus raukesi kannattamattomana.

Hyväksyttiin esittelijän muutettu ehdotus.

Esittelijä

opetustoimen johtaja  
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Nina Fabricius, päivähoidon päällikkö, puhelin: 310 44803  
nina.fabricius(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 22.11.2016 § 286

HEL 2016-009634 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle varhaiskasvatuksen psykologitoiminnan käynnistämisestä seuraavan lausunnon:



"Varhaiskasvatuksen hoito- ja kasvatushenkilökunta vastaa päivähoiton lapsiryhmän ja yksittäisen lapsen hyvinvoinnista. Lisäksi hoito- ja kasvatushenkilökunnan tehtävänä on yhteisöllinen esiopetuksen oppilashuoltotyö.

Tällä hetkellä esiopetuksen oppilashuoltoon kuuluvista kuraattoripalveluista vastaa esiopetuksen vastaava kuraattori sekä sosiaali- ja terveysviraston lapsiperheiden perhetyön sosiaaliohjaajat. Esiopetuksen oppilashuoltoon kuuluvista psykologipalveluista vastaavat neuvolan ja perheneuvolan psykologit.

Yksittäisen lapsen asioita käsitellään yksilökohtaisessa oppilashuollon monialaisessa asiantuntijaryhmässä. Ryhmä kokoontuu tarvittaessa ta-pauskohtaisesti yksittäisen lapsen oppilashuollollisen tuen tarpeen selvittämiseksi.

Neuvolan ja perheneuvolan psykologit tekevät tiivistä yhteistyötä varhaiskasvatuksen henkilökunnan kanssa. Varhaiskasvatuksen työntekijöillä on mahdollisuus konsultoida sekä neuvolan että perheneuvolan psykologeja päivittäin tarjottavana puhelinkonsultaationa. Lisäksi neuvolapsykologit jalkautuvat tarvittaessa päiväkotiin lapsen tutkimuksen jälkeen ja ohjaavat henkilökuntaa tukitoimien suunnittelussa ja toteuttamisessa sekä osallistuvat alueellisiin oppilashuoltoryhmän kokouksiin.

Varhaiskasvatusvirastossa on yhteensä 14 kiertävää erityislastentarhanopettajaa, jotka konsultoivat aktiivisesti neuvolapsykologeja ja tekevät tiivistä yhteistyötä lapsen tukemiseen liittyvissä asioissa. Kiertävälle erityislastentarhanopettajalle kuuluu hoidon, kasvatuksen ja opetuksen kokonaisuutta koskeva havainnointi, konsultointi ja ohjaus. Lisäksi kiertävä erityislastentarhanopettaja osallistuu varhaiskasvatuksen suunnitteluun, toteuttamiseen ja kehittämiseen varhaiskasvatussuunnitelman sekä lasten kehitystason ja tarpeiden mukaisesti.

Lasten ja perheiden tukemista sekä eri toimijoiden yhteistyötä kehitetään valtakunnallisessa lasten ja perheiden palveluiden muutosohjelman "Varhaiskasvatus, koulu ja oppilaitos lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukena" -hankkeessa, jossa Helsinki on mukana muiden pääkaupunkiseudun kuntien kanssa.

Sosiaali- ja terveysviraston neuvolan ja perheneuvolan psykologeilla on toimivat yhteistyörakenteet ja työnjaot varhaiskasvatuksen kanssa ja sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä, että yhteistyörakenteet ja riittävät psykologikonsultaatiot ja -palvelut turvataan jatkossakin Helsingin kaupungin johtamisjärjestelmän uudistuksen sekä valtakunnallisen sote-uudistuksen jälkeen.

## Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

**Postiosoite**

PL 10  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
kaupunginkanslia@hel.fi

**Käyntiosoite**

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

**Puhelin**

+358 9 310 1641

**Faksi**

+358 9 655 783

**Y-tunnus**

0201256-6

**Tilinro**

F10680001200062637

**Alv.nro**

F102012566



20.02.2017

Stj/2

Laadukas ja kokonaisvaltainen varhaiskasvatus edistää lapsen hyvinvointia, yhteisöllisyyttä sekä sosiaalisia taitoja. Riittävät ja oikea-aikaiset psykologipalvelut lapsille ja perheille sekä psykologikonsultaatiot varhaiskasvatuksen henkilökunnalle varmistavat osaltaan laadukkaan varhaiskasvatuksen toteutumista."

Esittelijä

va. virastopäällikkö  
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Maria Kahila, erityissuunnittelija, puhelin: 310 43087  
maria.kahila(a)hel.fi

Varhaiskasvatuslautakunta 22.11.2016 § 132

HEL 2016-009634 T 00 00 03

Lausunto

Varhaiskasvatuslautakunta antoi valtuutettu Vuorjoen ja Holopaisen ym. aloitteesta varhaiskasvatuksen psykologitoiminnan käynnistämiseksi seuraavan lausunnon:

Varhaiskasvatuslautakunta pitää tärkeänä, että varhaiskasvatus saa edelleen riittävästi ja oikea-aikaisesti psykologin palveluja kaikille varhaiskasvatuksessa oleville lapsille ja perheille, sekä konsultointipalveluja varhaiskasvatuksen henkilökunnalle. Tällä hetkellä varhaiskasvatusvirasto saa psykologipalveluja lastenneuvoloista ja perheneuvoloista. Lisäksi osa psykologipalveluista toteutetaan esiopetuksessa oleville lapsille esiopetuksen oppilashuoltona.

Palveluiden saatavuuden kannalta on olennaista, että Helsingin kaupungin johtamisuudistuksen ja valtakunnan sote-uudistuksen ja siihen liittyvän lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman jälkeen varhaiskasvatukselle on tarjolla moninaiset, riittävät ja asiakaslähtöiset psykologipalvelut niin maakunta- kuin kuntatasollakin.

Hyvinvoinnin edistäminen ja ongelmien ennaltaehkäisy ovat varhaiskasvatushenkilöstön tehtävä, johon tulee tarvittaessa saada psykologin konsultointia. Varhaiskasvatuksen hoito- ja kasvatushenkilökunta vastaa lapsiryhmän ja yksittäisen lapsen hyvinvoinnista ja puuttumisesta ennalta ehkäisevästi kiusaamiseen ja muihin hyvinvointia vaarantaviin tekijöihin. Tehtävänä on edistää ryhmäytymistä, yhteisöllisyyttä, toisten kunnioittamista ja arvostamista sekä sosiaalisia- ja kaveritaitoja. Lapsen hyvinvointi, kiusaamisen ennaltaehkäisy ja mm. yhteisöllinen esiopetuksen oppilashuoltotyö ovat varhaiskasvatuksen hoito- ja kasvatushenkilökunnan vastuulla.



20.02.2017

Stj/2

Henkilökunta saa konsultaatioapua päivittäin tarjottavana puhelinkonsultaationa neuvolapsykologeilta, joka on varsinkin kiertävien erityislastentarhanopettajien aktiivisessa käytössä. Neuvolapsykologit jalkautuvat tarvittaessa päiväkotiin lapsen tutkimuksen jälkeen ja ohjaavat päivähoidon henkilökuntaa tukitoimien suunnittelussa. Neuvolan psykologit osallistuvat myös alueellisiin oppilashuoltoryhmän kokouksiin.

Varhaiskasvatusvirastossa on yhteensä 14 kiertävää erityislastentarhanopettajaa, jotka konsultoivat ja ovat kiinteässä yhteistyössä lapsen tukemiseen liittyvissä asioissa. Kiertävälle erityislastentarhanopettajalle kuuluu hoidon, kasvatuksen ja opetuksen kokonaisuutta koskeva havainnointi, konsultointi ja ohjaus. Lisäksi hän osallistuu lapsiryhmän, toimipisteen ja varhaiskasvatusalueen varhaiskasvatuksen ja erityisen tuen kokonaisvaltaiseen, suunnitteluun, toteuttamiseen ja kehittämiseen varhaiskasvatussuunnitelman sekä lasten kehitystason ja tarpeiden mukaisesti.

Yksittäisten lasten tutkimus- ja hoitoprosessit ovat psykologien erityiso-  
saamista, jota tarvitaan varhaiskasvatuksen monialaisessa yhteistyössä. Sen riittävä määrä tulee tulevaisuudessa turvata.

Varhaiskasvatuksen hoito- ja kasvatushenkilökunnalla, sekä kiertävillä erityislastentarhanopettajilla on toimivat yhteistyörakenteet ja työnjaot varhaiskasvatuksessa olevalle psykologitoiminnalle.

Asiakaslähtöisen ja osuvan varhaiskasvatuksen psykologipalvelukokonaisuuden toteutuminen edellyttää sosiaali- ja terveysviraston psykologipalvelujen ja esiopetuksen yksilökohtaisen oppilashuollon psykologipalvelujen sujuvaa synkronointia ja riittävää kokonaisresursointia.

Varhaiskasvatuslautakunta pitää tärkeänä, että alle kouluikäisille on kaupungissa riittävät psykologipalvelut. Varhaiskasvatusviraston talousarviossa ei ole varausta varhaiskasvatuksen psykologitoimintaan.

## Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Selkeä työnjako ja hyvä yhteistyö riittävästi resursoiduilla psykologipalveluilla mahdollistavat varhaiskasvatuksessa lasten ja perheiden hyvinvoinnin edistämisen ja ongelmien ennaltaehkäisyn.

## Käsittely

22.11.2016 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Petra Malin: Lisäyksesitys lausunnon loppuun:





20.02.2017

Stj/2

Varhaiskasvatuslautakunta suhtautuu myönteisesti ajatukseen, että yhteisöllisen oppilashuollon ajatusta laajennettaisiin perusopetuksesta varhaiskasvatukseen ja että psykologiresurssia olisi nykyisten rakenteiden puitteissa mahdollista osoittaa yhteisöllisen työn tekemiseen päiväkodeissa. Varhaiskasvatuslautakunta toivoo, että tulevalla valtuustokaudella selvitetään mahdollisuutta lisätä budjettiin resursseja tämän tavoitteen toteuttamiseksi käytännössä.

Kannattaja: Pauliina Lehtinen

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisäyksesitys lausunnon loppuun: Varhaiskasvatuslautakunta suhtautuu myönteisesti ajatukseen, että yhteisöllisen oppilashuollon ajatusta laajennettaisiin perusopetuksesta varhaiskasvatukseen ja että psykologiresurssia olisi nykyisten rakenteiden puitteissa mahdollista osoittaa yhteisöllisen työn tekemiseen päiväkodeissa. Varhaiskasvatuslautakunta toivoo, että tulevalla valtuustokaudella selvitetään mahdollisuutta lisätä budjettiin resursseja tämän tavoitteen toteuttamiseksi käytännössä.

Jaa-äännet: 5

Mukhtar Abib, Mika Ebeling, Juha Levo, Terhi Mäki, Juha Sola

Ei-äännet: 4

Pauliina Lehtinen, Petra Malin, Alekski Niskanen, Timo Salmelin

Suoritettussa äänestyksessä esittelijän ehdotus voitti Petra Malinin vastaehtotuksen äänin 5–4.

08.11.2016 Pöydälle

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja  
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Pasi Brandt, varhaiskasvatuksen asiantuntija, puhelin: 310 42527  
pasi.brandt(a)hel.fi